

5. Рябініна Л.М. Банківські операції : [навч. посібник] / Рябініна Л.М., Няньчук Н.Ю., Ухлічева Л.І. ; за ред. Рябініної Л.М. – Одеса : ОДЕУ, 2011. – 536 с.

6. Структура депозитів банків України [Електронний ресурс] // Аналіз банків України. – Режим доступу : <http://bankografo.com>

УДК 336

А. О. МАКСАКОВА
Л. М. АЛЕКСЕЄНКО

ОСНОВНІ ЕТАПИ І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ

У статті досліджено сучасні процеси фінансового планування на підприємстві та його основні етапи. Також наведено основні завдання фінансового планування. Запропоновано використовувати ERP-системи для ефективної діяльності підприємств.

Ключові слова: фінансове планування, завдання фінансового планування, платіжний календар, бізнес-план, етапи фінансового планування.

ОСНОВНЫЕ ЭТАПЫ И ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ ФИНАНСОВОГО ПЛАНИРОВАНИЯ

В статье исследованы современные процессы финансового планирования на предприятии и его основные. Также приведены основные задачи финансового планирования. Предложено использовать для эффективной деятельности предприятий ERP-системы.

Ключевые слова: финансовое планирование, задачи финансового планирования, платежный календарь, бизнес-план, этапы финансового планирования.

THE MAIN STAGES AND TRENDS OF FINANCIAL PLANNING DEVELOPMENT

The article examines the contemporary processes of financial planning at the company and its principal. There are basic objectives of financial planning. Financial Planning is a process of systematic training of management decisions that directly or indirectly affect the amount of financial resources, sources of coordination and direction of use in accordance with the production, marketing plans, as well as the magnitude of the performance of enterprises in the plan period and to ensure the tasks most rational way. Financial planning is important in the system of financial management, which includes planning, organization, motivation and control of the enterprise. Objects of financial planning are: the movement of financial resources; financial relationships that occur in the formation, distribution and use of financial resources; cost ratio, which are formed as a result of resource allocation. There are the following types of financial planning: financial planning perspective, the current financial planning and operational financial planning (budgeting).

Keywords: financial planning, financial planning tasks, billing calendar, business plan, financial planning stages.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Значне скорочення платоспроможності, обсягів реалізації продукції та прибутковості суб'єктів господарювання призводить до необхідності удосконалення організаційних форм управління підприємствами, забезпечення оптимального формування та ефективного використання усіх видів ресурсів, пошуків шляхів зміцнення стабільності господарюючих структур. Саме фінансове планування є ефективним процесом щодо управління господарською діяльністю підприємств. Але, відзначимо, що сьогодні перед суб'єктами господарювання постає проблема удосконалення системи фінансового планування, що пов'язані з необхідністю забезпечення високої гнучкості, мобільності та контролю за його здійсненням в умовах швидких змін зовнішнього середовища та підвищення обсягів фінансових ризиків [5, с. 520]. За невизначених умов господарювання ефективність роботи вітчизняних підприємств багато в чому залежить від стану внутрішньофірмового планування. Чим вищий рівень невизначеності, що є наслідком нестабільності в суспільстві, тим більшого значення набуває планування. Аналіз останніх досліджень і публікацій, де започатковано розв'язання даної проблеми. Поняття фінансового планування розглядали такі вчені, як Слав'янюк Р.А. [9], Гриньова В.М. [4], Бандурка О.М. [2], Коробов М.Я. [2], Коюда В.О. [4], Орлов П.І. [2], Філімоненков О.С. [10], Гранатуров В.М. та Шевчук О.Б. Значний внесок у розробку теоретико-методологічних основ про

фінансове планування на підприємстві зробили такі вчені, як Крамаренко Г.О. [5], Чорна О.Є. [5], Марцин В.С. [6], Лайко М.В. [12], Поддєрьогін А.М. [11]. Беручи до уваги наукові розробки цих вчених, можна визначити процеси фінансового планування та основні його етапи, виокремити основні завдання та види фінансового планування, які існують на підприємствах. Метою статті є дослідження подальшого розвитку планування для стабільності підприємства, що потребує вирішення таких завдань: забезпечення фінансовими ресурсами і коштами виробничо-господарської діяльності; визначення фінансових взаємовідносин із бюджетами і банками; визначення шляхів ефективного вкладення капіталу, оцінка раціональності його використання; виявлення та мобілізація резервів збільшення прибутку за рахунок раціонального використання матеріальних, трудових та грошових ресурсів; здійснення контролю і моніторингу за утворенням та використанням платіжних засобів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Планування як важлива функція управління підприємством – об'єктивно необхідний процес визначення цілей діяльності на певний період і засіб досягнення поставленої мети. Саме планування об'єднує структурні підрозділи підприємства загальною метою діяльності. Це дає змогу найбільш повно й ефективно використовувати наявні ресурси, професійно розв'язувати різноманітні управлінські завдання [6]. Система фінансового планування покликана сприяти встановленню такої структури виробництва підприємства і таких пропорцій його економіки, які забезпечували б найповніше задоволення його потреб за найменших витрат матеріальних, трудових і фінансових ресурсів на одиницю продукції. Отже можна сказати, що фінансове планування – це процес розроблення системи фінансових планів і планових (нормативних) показників із забезпечення розвитку підприємства необхідними фінансовими ресурсами та підвищення ефективності його фінансової діяльності в майбутньому [5]. Що стосується видів фінансового планування на підприємстві, то можна виділити такі види (рис. 1):

Рис. 1. Види фінансового планування на підприємстві [6]

Перспективне фінансове планування визначає найважливіші показники, пропорції й темпи розширеного відтворення, виступає головною формою реалізації цілей підприємства. Таке планування включає розробку фінансової стратегії підприємства і прогнозування фінансової діяльності.

Одним із ключових елементів системи формування і реалізації перспективного фінансового планування підприємства є бізнес-план, який виступає одним з управлінських механізмів реалізації стратегії. Бізнес-план – це документ, який дає змогу визначити слабкі місця стратегічного плану, оцінити наявні ресурси і фінансові можливості, ефективність обраного напрямку дії, забезпечити гнучкість, мобільність та швидку реакцію на необхідні зміни. Такий план розробляється на 3–5 років. На основі прийнятого бізнес-плану розробляють і приймають рішення у системі управління фінансовими ресурсами підприємства [6]. Поточне фінансове планування полягає в розробленні конкретних фінансових планів, які дають можливість підприємству визначити джерела фінансування його розвитку на майбутній період, формувати структуру доходів і витрат, забезпечити постійну платоспроможність, визначити структуру активів і капіталу підприємства на кінець планового періоду [6].

Оперативне фінансове планування необхідне підприємству з метою контролю за фактичним надходженням грошових коштів на поточний рахунок та витрачанням коштів у процесі господарської діяльності, виконання поточного фінансового плану. Це пов'язано з тим, що фінансове забезпечення підприємницької та інвестиційної діяльності відбувається за рахунок власних та залучених коштів, що потребує повсякденного ефективного контролю за формуванням і використанням фінансових ресурсів. Оперативне фінансове планування полягає в складанні та виконанні платіжного календаря. Його складають на квартал або місяць. У платіжному календарі відображається весь грошовий оборот підприємства, основна частина якого проходить через поточний, валютний, позиковий та інші рахунки підприємства в банку. На підприємстві має бути організований повсякденний оперативний контроль за платежами та надходженням матеріальних цінностей, виконанням фінансових зобов'язань перед бюджетом, позабюджетними фондами, банками [6].

Платіжний календар конкретизує поточний фінансовий план, уточнює його показники, дає змогу використати наявні резерви для підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства, дає точніше уявлення про стан платежів та розрахунків у періоді, що аналізується. За допомогою платіжного календаря постійно контролюється платоспроможність підприємства.

Отже, постійний оперативний контроль, який здійснюється за допомогою платіжного календаря, є надзвичайно важливим засобом виконання поточного фінансового плану – плану доходів і витрат підприємства. Кожен з цих видів передбачає певні форми фінансових планів, їхній зміст та чіткі межі періодів, на які ці плани розробляються. Всі види фінансового планування перебувають у взаємозв'язку і здійснюються у певній послідовності.

Таким чином, фінансове планування охоплює весь комплекс заходів як з формування планових завдань, так і з втілення їх у виробничі процеси.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Становлення і розвиток в Україні ринкової інфраструктури суттєво змінюють економічне, інформаційне і правове середовище функціонування підприємств, зміст їхньої фінансової діяльності. Отже, планування є процесом, при якому слід враховувати специфіку економічних умов, що склалися в Україні. Проведення фінансового планування дає змогу підвищити ефективність фінансово-господарської діяльності підприємства. Використання фінансового планування створює для суб'єктів господарювання такі важливі переваги: забезпечує підготовку до використання в майбутньому сприятливих для підприємства умов; попереджує про можливі проблеми; поліпшує координацію дій управлінського персоналу підприємства; сприяє раціональному використанню ресурсів на підприємстві. Доцільно використовувати ERP-системи (від Enterprise Resources Planning – управління ресурсами підприємства) – комплекс інтегрованих додатків, які на єдиному інформаційному просторі підтримують всі головні аспекти управлінської діяльності підприємств: планування ресурсів (фінансових, людських, матеріальних) для товарів (послуг), оперативне управління виконанням планів (включаючи постачання, збут, ведення договорів), всі види обліку, аналіз результатів господарської діяльності [1]. Основні завдання ERP-систем: ведення конструкторських і технологічних специфікацій, що визначають склад вироблених виробів, а також матеріальні ресурси та операції, необхідні для його виготовлення; формування планів продажів і виробництва; управління запасами і закупівлями: ведення договорів, реалізація централізованих закупівель; оперативне управління фінансами, що включає складання фінансового плану та здійснення контролю його виконання; фінансовий та управлінський облік. Отже, можна зробити висновок, що незважаючи на перспективу ефективної оптимізації процесу фінансового планування на підприємстві при використанні ERP-систем, потрібно врахувати доцільність такої автоматизації та можливий майбутній ефект від її впровадження.

Список використаних джерел

1. О'Лири Д. ERP системы. Современное планирование и управление ресурсами предприятия. Выбор, внедрение, эксплуатация / О'Лири Дэниел ; [пер. с англ. Ю. И.

Водяновой]. – М. : ООО «Вершина», 2004. – 272 с.

2. Фінансова діяльність підприємства / [Бандурка О.М., Коробов М.Я., Орлов П.І., Петрова К.Я.]. – К. : Либідь, 2003. – 384 с.

3. Герюн Ю.В. Перспективи використання ERP-систем у фінансовому плануванні підприємства [Електронний ресурс] / Ю.В. Герюн // Стратегічні орієнтири. – 2012. – Режим доступу : <http://libfor.com/index.php?newsid=1128>.

4. Гриньова В.М. Фінанси підприємств : навч. посібник / В.М. Гриньова, К.О. Коюда. – [3-є вид., стер.]. – К. : Знання – Прес, 2006. – 423 с.

5. Ібрагімов Е.Е. Система стратегічного планування діяльності підприємства на основі інтелектуальної підтримки / Е.Е. Ібрагімов // Проблеми економіки. – 2012. – № 2. – С. 16–19.

6. Крамаренко Г.О. Фінансовий менеджмент : [підручник] / Г.О. Крамаренко, О.Є. Чорна. – [2-е вид.]. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 520 с.

7. Марцин В.С. Планування як основна складова процесу фінансової діяльності / В.С. Марцин // Фінанси України. – 2008. – № 4 (149).

8. Слав'янюк Р.А. Фінанси підприємств : [навч. посібник] / Слав'янюк Р.А. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 460 с.

9. Татянич Л.С. Ролі фінансового планування на підприємстві в умовах ринкового господарювання / Л.С. Татянич // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2010. – № 1(9).

10. Фінанси підприємств : підручник / [А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик та ін.]. – 7-е вид., без змін. – К. : КНЕУ, 2008. – 552 с.

11. Чемодуров О.М. Проблеми фінансування інноваційної діяльності підприємств / О.М. Чемодуров // Економіка України. – 2013. – № 1.

12. Явдач М.Ю. Критерії оцінки результативності діяльності підприємства / М.Ю. Явдач // Бізнес – Інформ. – 2011. – № 12. – С. 70–74.
